

Veľmi veselo je na priadkách **na Ondreja**. Vtedy dievčatá robia všeliaké čary, lebo sa chcú dozvedieť či sa vydajú. Keď sa večer sídu, hneď robia pirohy, každá dievka robí tri a do každého dá lístok, na ktorom je meno mládenca.

Keď sa voda varí, jedna hodí svoje pirohy do nej a ktorá jej vyjde na vrch, so zvedavosťou ju otvoria a ktorého mládenca meno je na lístku, ten bude jej muž a tak to robia všetky za radom.

Tiež olovo lejú cez kľúčovú dierku do vody a hovoria: „Ondreju, Ondreju na tebe olovo lejú“

Iné veštenie je. Každá dievka si odkrají kúsok chleba, a ten poukládajú na stôl do kruhu, potom do stredu postaví mačku a ktorej chlieb mačka uchyťí, tá sa prvá vydá.

Na Ondreja je zvykom, že deti a dievky idúce po dedine, hádžu do oblokov kukuricu a popol.

Druhým takým veselým večerom je **na Lucu a na Mikuláša**. Vtedy sa obliekajú dievky do mužských šiat a mládenci do ženských. Dievky chodia po dedine pýtať múku a z nej pečú „kreple“ a robia hostinu mládencom.

Mládenci si robia zuby zo zemiakov, zamotajú sa do bielej plachty a chodia po dedine ako „šmertky“.

Jako inde tak i u nás sú **Vianoce** opradené kúzlom rôznych povier. Na štedrý deň ženy pradu niť, ktorá je veľmi dlhá a s touto niťou omotajú mak na roli, aby naň nechodili vrany.

Muži robia od Lucii do štedrého dňa drevený stolček, ktorý si vezmú o polnoci do kostola a tam za oltárom si naň sadnú a vidia všetky bosorky. Z kostola musí utekať prv, než kňaz povie „amen“, lebo inak by ho bosorky chytily a zbily.

Mládenci chodia v ženských šatoch pod okna spievať, Ľudia im dávajú peniaze a koláče. Dievky zametajú izbu od dvier ku stolu, smetie vynesú a počúvajú odkiaľ pes breše, odtiaľ budú mať muža. Tiež uchyť dievka „makovú bobalku“, vynesie ju von na plot a keď jej tam ráno není, tak sa do roka vydá. Taktiež si kladú „bobalku“ pod hlavu a o ktorom mládencovi sa jej sníva, ten bude jej muž.

Večer si postavajú do radu a kto má biely tieň, ten do roka zomre, tiež keď zapalia sviečku na koho sa horiaci knot obráti, ten do roka zomre. Večer ide dievka von a buchne do chlieva a koľkokrát sa sviňa ozve, za toľko rokov sa vydá.

Gazdovia kladú na stôl z každej úrody trochu, ba aj cesnek, cibuľu a šípky a tak pristúpia k večeri. Pri večeri musia z každého jedla jesť, pri tom tiež majú poveru, keď niekto napichne na vidličku prvú bobalku, druhý sa mu ju snaží vziať a tým mu odoberie tučnosť.

Po večeri polia obilie a keď sčerná, bude zlá úroda a keď ostane šedé, tak bude dobrá úroda. Potom tiež z večere dostane aj statok, ba aj vtáčkom nasypú zrna, lebo v ten deň je každý štedrý. O polnoci idú pozeráť z vonku cez stredné okno dnu a komu sa ukáže truhla, ten do roka zomre a komu nevesta, do roka sa vydá. Do zrkadla sa nesmia pozeráť, lebo by sa im

ukázal čert.

Na štedrý deň o polnoci tiež kone kúpu, aby nemaly žiadnu chybu. Husiam mažú gazdiné medovou oplatkou hlavy, aby ich gunári chceli a dievčatám čelá, aby ich chlapci chceli. Večer prinesú do izby slamu, na ktorej spia cez celé sviatky. Po sviatkoch skoro ráno, kým vtáčik cez záhradu nepreletí, vynesú slamu a oviažu ňou stromky, aby dobre rodili.

Na nový rok varia pirohy, aby mali kravy tučné. Deti chodia po vínši, žiadon nesmie ísť z horného konca dediny na dolný, lebo i majetok by išiel dolu. V tento deň nevydá žiadon peňazí, lebo by vydával celý rok. Tiež nič nevydajú z domu susedovi, lebo inému.

Na Hromnice panuje povera, že keď by niekto šil šaty, lebo inú čiastku odevu, tak do toho uderí hrom, kto to bude mať oblečené. Iná povera, ktorej tiež ľud verí, že keď sa vtáčik napije, v ten deň, z koľajnice vody, bude dlhá zima, Tiež, keď svieti slnko na Hromnice, veští v ten rok mnoho ohňov.

Fašiangy majú tiež svoje zvyky. Mládenci v dedine chodia s kusom dreva a pred každým domom z neho kus odrúbu. Ľudia im dávajú slaninu, vajcia, kolbasu atď., z čoho si robia hostinu.

Keď sa priblíži **Veľká noc**, už v „zelený štvrtok“ v noci obecný pastier trúbi „výhon“ na krížových cestách, kde páli tiež oheň a tým odohnáva bosorky. Pastier potom chodí z domu do domu a ľudia mu dávajú: dve vajcia, korýtko múky, dvacať halierov a kuch (koláč).

Na veľký piatok v noci, behajú bosorky s hratkom po potoku, aby mali mnoho mlieka. Na Bielu sobotu zas idú ľudia skoro ráno na potok a tam sa umývajú, aby boli bieli.

Na Veľkonočný pondelok, ako všade tak aj v našej obci chlapci chodia oblievať dievčatá. Niekedy to robia až brutálnym spôsobom, lebo hádžu dievky do potoka, čo má aj neblahé následky. Dievčatá sa však nebránia, lebo za haňbu a poníženie by pokladali, keby nebola niektorá obliata. Na druhý deň, chodia zas dievčatá oblievať chlapcov.

Na Sv. Ducha, keď sa rozodnie, každé slobodné dievča, ide pozerať, či pred ich domom stojí máj, keď vidí, že jej žiaden chlapec nepostavil máj, ide smutná domov, lebo o ňu žiaden nestojí. Ktorá však nájde pred domom vysoký máj, teší sa a každej družke uteká zvestovať svoju radosť.

Na smrtnú nedeľu pália deti „smrtku“. Inak sa volá „Morena“ Je to pamiatka z doby pohanskej. V tento deň počuť, ako na kopci za dedinou spieva krdel' detí:

„Smtečka hriešna z kadiaľ si vyšla. Z poza hory, z poza lesy. Máš veľké pazúry.“

Túto smrtku majú urobenú zo slamy a handár. Po speve ju hodia do ohňa a tým sa zabávajú kým nezhorí. V našej obci je zvykom páliť smrtku pri cintoríne.

(v pôvodnom znení)